

Zapiski: Geografija 2. konferenca (Podnebje)

Klimatski elementi:

- temperatura
- zračni pritisk
- vlaga v ozračju

Klimatski elementi se odvijajo v **troposferi**.

Klimatski dejavniki (modifikatori podnebja):

- relief (prisojnost in osojnost)
- morski tokovi (nosijo toplo vodo not)
- rotacija zemlje (vodne mase se odklanjajo – plimovanje)
- geografska širina (vpadni kot sončnih žarkov)
- razporeditev kopnega in morja
- oddaljenost od morja
- nadmorska višina (višje kot greš, bolj je mrzlo)
- učinek tople grede(zaradi onesnaževanja)

Vreme je trenutno stanje v ozračju.

TEMPERATURA

V ozračju:

- direktno (sonce)
- indirektno (najprej se segreje kopno in nato postopoma oddaja toploto) ← najbolj intenziven
- odiahatno (zrak se segreva, ko se spušča)

Tematske temperaturne karte(karte na katerih so črte ki povezujejo kraje z enako temp.):

1. Januarska temperaturna karta (povezuje kraje z 0°C)
2. Junjska temperaturna karta (povezuje kraje z 10°C)

0°C-meja ledišča 10°C-ni

Absolutni minimum/maksimum:

Temperaturne amplitude – račun: julij +25°C
januar -12°C
13°C ← temp. amplituda

Temperaturna amplituda: Razlika med najvišjo in najnižjo temperaturo.

Z nadmorsko višino temperatura pada v povprečju 100m/0,65°C. Vrednost padanja imenujemo vertikalni temperaturni gradient.

Inverzija ali temperaturni obrat: Če je na večji nadmorski višini večja temperatura kot na manjši nadmorski višini.

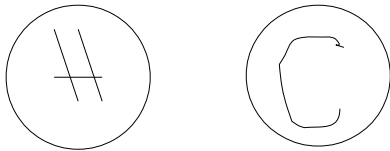
ZRAČNI PRITISK

-Merimo ga v mili barih (MB) ali v hekto paskalih (HKA)

-45°(vzporednik) SGŠ, 0m 0°C → 1013 MB/HKA

Višja temperatura ↔ nižji pritisk

Nižja temperatura ↔ višji pritisk

A- sklenjeno območje nizkega zračnega pritiska

C- sklenjeno območje visokega zračnega pritiska

Veter je mešanje zračnih mas.

-Poimenujemo ga po smeri (npr. Jugo piha iz JUGA proti severu)

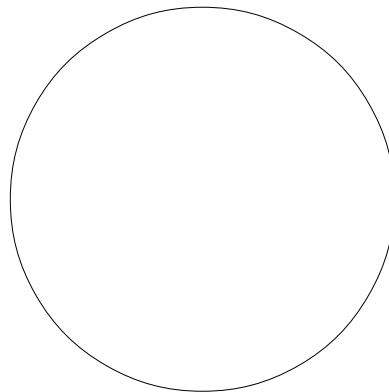
-Ločimo jih gleda na stalnost in hitrost.

Stalnost:

1. Nestalni – Burja
2. Redni periodični vetrovi – Zimski monsun (piha iz Himalaje proti morju)
3. Stalni vetrovi – Pasati (tropski pas), Zahodni vetrovi (zmerno-topli pas), Polarni vzhodni vetrovi (polarni pas)

Stalni vetrovi pihajo od:

- S. pola do S. tečajnika
- S. povratnika do S. tečajnika
- S. povratnika do ekvatorja
- J. pola do J. tečajnika
- J. povratnika do J. tečajnika
- J. povratnika do ekvatorja

Vremenotvorna središča:

Dogajajo se v ozračju – so cikloni ki potujejo – v središčih se tvori vreme

+ Islandski minimum (nizek zračni pritisk – ciklon)[deževno, oblačno, toplo]

+ Evrosibirski anticiklon (visok zračni pritisk – nad Sibirijo in V Evropo)[pod 0°C pozimi]

+ Azorski anticiklon (S. Afriški svet)[vroče, suho]

Tropski cikloni: (nastanejo na morju)

- Z. del Pacifika – Tajfuni
- Indijski ocean – Cikloni
- Sr. Amerika (Mex.) – Hurikani
- Avstralija – WillsWill

PODNEBJE

Vlažno ekvatorialno podnebje:

- dosti padavin (dež)
- visoke temperature (ni letnih časov)
- zenitalne padavine (ko je sonce v zenitu / konvekcijske padavine)

Oceansko podnebje:

- topla poletja in mile zime (letni časi so)
- veliko padavin čez leto (planetarno kroženje zraka – z vetrovi[ker piha z oceana])

Polarno podnebje:

- nizke temperature čez celo leto → daleč pod 0°C
- zelo malo padavin (sneg)
- evrosibirski ciklon

Savansko podnebje:

- letna temperaturna nihanja bolj opazna kot pri ekvatorialnem podnebjju
- padavine so zenitalne (dež)

Sredozemsko podnebje:

- Vroča in suha poletja, zime mile in deževne
- padavine čez celo leto (dež)

Monsunsko podnebje:

- največ padavin poleti (dež)
- zime so mile
- temperature so visoke

Borealno podnebje:

- temperaturna nihanja so velika
- poletja so kratka, zime so dolge
- padavin je malo

Subpolarno podnebje:

- Letna temp. nihanja so manjša kot v borealnem podnebjju
- Padavin je malo (sneg, dež)
- Ni letnih časov